

OD ZNANOSTI DO IGRE

Marija Čelan-Mijić, Ljiljana Marović, Sandra Bešlić

Osnovna škola Trilj, Trilj

marija.celan-mijic@skole.hr

Sažetak

Igra je najvažnija aktivnost djeteta tijekom koje dijete komunicira te stječe povjerenje u sebe i svoje sposobnosti. Poticali smo kod učenika želju za istraživanjem i učenjem dodatnih sadržaja na drugi način – igrom.

Učenici PŠ *Velić* i PŠ *Vedrine* su, u suradnji s knjižničarkom, kroz igru samostalno istraživali i na taj način razvijali čitačku, prirodoslovnu, matematičku, digitalnu i kartografsku pismenost kao temelj cjeloživotnog učenja.

Cilj nam je bio, kroz sadržaje prirode i društva, obogatiti i produbiti znanje o hrvatskim velikanima, budući da se u nastavnim jedinicama o zavičajima Republike Hrvatske opisuju u samo nekoliko rečenica.

Osim toga, cilj je bio i popularizirati znanost i hrvatske znanstvenike, ali i osvijestiti kod učenika ulogu i doprinos hrvatskih znanstvenika u svijetu.

Ključne riječi: aktivnost, cjeloživotno učenje, istraživanje, pismenost, priroda i društvo

Uvod

Igra je kompleksna aktivnost i jedna od važnijih karakteristika djeteta i njegovog razvoja, te predstavlja centralnu i autentičnu aktivnost djeteta (Šagud, Petrović-Sočo 2013.).

Igra se smatra zabavnom aktivnošću. Bitna je za cjelovit razvoj djeteta. Igrom dijete razvija raznovrsne kompetencije. Projektom smo kod učenika četvrtih razreda Osnovne škole *Trilj* (područnih škola *Velić* i *Vedrine*) utjecali na razvijanje prirodoslovne, digitalne, matematičke, čitačke i kartografske pismenosti. Djeca su kroz igru razvijala sposobnosti samostalnog rješavanja problema, mišljenja, pamćenja, koncentracije i logičkog zaključivanja. Učitelji su poticali učenike na igru i bili su im potpora u radu.

Cilj projekta bio je stvoriti preduvjet za samostalno istraživanje kao temelj za cjeloživotno učenje.

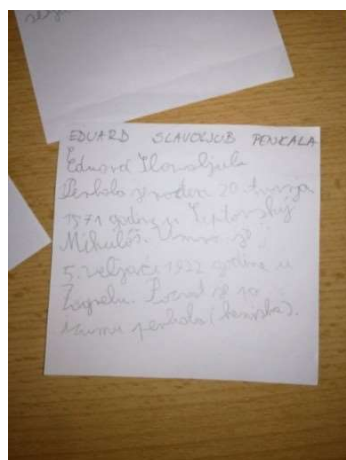
METODE RADA

Djeca od rane dobi najbolje uče istražujući svijet oko sebe uz poticajno okruženje. Okruženje treba biti sadržajno i materijalno bogato, dobro osmišljeno, organizirano i strukturirano. Pomoću dobre organizacije, raznolikosti materijala i medijskih pomagala svakom smo djetetu omogućili da samostalno odabere oblik rada koji mu najviše odgovara.

Učenici Područne škole Velić su, koristeći internet i enciklopedije, prikupili osnovne podatke o hrvatskim velikanima (Slika 1 i Slika 2) prema vlastitom izboru (datum rođenja i smrti, grad i zavičajno područje u kojem je živio i djelovao, te njegov izum ili najznačajnije djelo).

Slika 1. Učeničke bilješke

Slika 2. Eduard Penkala

Koristeći prikupljene podatke, učenici su pristupili izrađivanju razrednog plakata (slika 3., 4. i 5.).

Slika 3. Rezanje pripremljenih materijala

Slika 4. Tekstu je pridodana i slika

Slika 5. Razredni plakat je završen

Došli smo do ideje da se još malo poigramo prikupljenim podacima i izradimo memory kartice (slike 6., 7., 8., 9., 10. i 11.).

Slika 6.
Učenici izrezuju parove

Slika 7.
Učenici izrezuju parove

Slika 8.
Kartice su spremne za plastificiranje

Slika 9.
Jedan par memory kartica

Slika 10.
Fotografija Fausta Vrančića

Slika 11.
Osnovni podaci o velikanu

Gledajući film (slike 12. i 13.) potaknuli smo kognitivne i afektivne procese koji će pobuditi još veću znatiželju i interes za istraživanje. Vodeći se željama učenika, omogućili smo im gledanje dokumentaraca o hrvatskim velikanima i Nikoli Tesli (https://www.youtube.com/watch?v=rkc_DxtxKFc). Na taj način stjecali su sposobnost uočavanja bitnih činjenica.

Slika 12. Učenici PŠ *Vedrine* gledaju dokumentarni film

Slika 13. Dokumentarni film gledaju film i učenici PŠ *Velić*

Matematičku pismenost razvijali smo rješavanjem matematičkih problema (slike 14. i 15.) u različitim situacijama (zbrajanje, oduzimanje i uspoređivanje). Sadržaji matematičkih zadataka bili su vezani uz nastavne sadržaje prirode i društva, te su na taj način učenici ponavljali sadržaje o tisućljeću, stoljeću i desetljeću.

Slika 14. Rješavanje matematičkih problema

Slika 15. Prije koliko je godina je rođen Franjo Hanaman?

Učenici Područne škole *Vedrine* nacrtali su slijepu kartu Republike Hrvatske (Slika 16). Zadatak je bio na karti pronaći županiju, grad i mjesto gdje je rođen, živio ili djelovao pojedini velikan (Slika 17.), te povezati njegovu sliku s mjestom rođenja (Slika 18.). Na taj način potaknuta je vještina snalaženja na geografskoj karti (Slika 19.).

Slika 16. Slijepa karta RH

Slika 17. Slika treba biti postavljena blizu mjesta rođenja

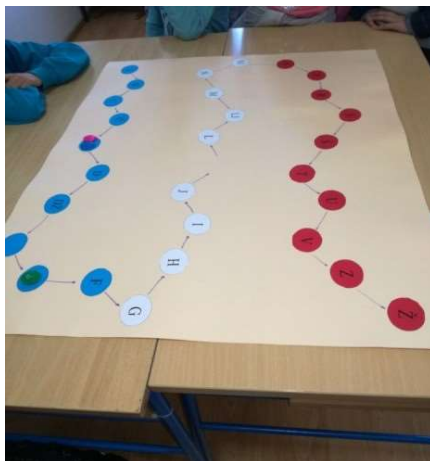
Slika 18. Da bi bilo uočljivije, crtom je spojena svaka slika i mjesto

Slika 19. Sad znamo gdje je tko rođen

Učenici dviju škola međusobno su razmijenili materijale koje su napravili kako bi što bolje usvojili sadržaje.

U projekt je bila uključena i školska knjižničarka, koja je sadržaje koje smo prikupili objedinila u društvenu igru (Slika 20.). U školskoj knjižnici organizirala je međurazredno natjecanje (društvena igra „čovječe, ne ljuti se“ i kviz znanja).

Slika 20. Društvena igra „čovječe, ne ljuti se“

Zaključak

U nastavi u kojoj su zadovoljene dječje potrebe za novim iskustvom i u kojoj se dijete ohrabruje i potiče u istraživačkim aktivnostima, ono će maksimalno razviti svoje kompetencije. Učiniti učenje izazovnim važan je korak za njegov razvoj. Cilj koji smo na početku postavili u potpunosti je ostvaren. Pridonijeli smo razvoju učenika kao samostalne i odgovorne osobe koja će biti sposobna razumjeti i kritički promišljati položaj i ulogu hrvatskih velikana u suvremenom svijetu. Kroz igru smo potaknuli učenike da sudjeluju u kulturnom, gospodarskom i političkom razvoju vlastitoga društva.

Marija Čelan-Mijić rođena je 1979. godine. Diplomirala je 2004. godine na Visokoj učiteljskoj školi u Petrinji, smjer učitelj razredne nastave s pojačanim programom iz nastavnog predmeta hrvatski jezik. Godine 2007. završila je studij bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i stekla stručno zvanje diplomirane knjižničarke. Od 2011. do 2013. godine voditeljica je Županijskog stručnog vijeća za školske knjižničare. Godine 2015. napreduje u zvanje stručne suradnice mentorice, a 2016. godine s logopetkinjom Ivanom Šabić izdaje prilagođenu lektiru za učenike s teškoćama u čitanju i disleksijom Sijač sreće autora Božidara Prosenjaka. Kao stručna suradnica aktivno sudjeluje i pokreće projekte vezane uz kulturnu baštinu te poduzetničku djelatnost školske knjižnice. Zaposlena je u OŠ Trilj od 2007. godine.

Ljiljana Marović rođena je 1976. u Sinju. Godine 2001. diplomirala je na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja u Splitu – smjer učitelj razredne nastave. Od 2007. godine radi u OŠ Trilj u Trilju kao učiteljica razredne nastave. Voli raditi s djecom i raduje se svakom njihovom uspjehu.

Sandra Bešlić rođena je u Splitu 1975. godine. Godine 1996. diplomirala je u Splitu i stekla zvanje diplomirane učiteljice razredne nastave. Od 2013. godine radi u OŠ Trilj u Trilju. Rado sudjeluje u projektima u kojima i djeca i ona mogu naučiti nešto više.